

14- 2-04.13.12 Radboksregistratør
1-200 2-1 625 # 2/

**Udskrift af dombogen
for
Retten på Færøerne**

Den 20. marts 2001 blev der ved Retten på Færøerne i
borgerlig sag nr. 140/2000:

Føroya Skipara- og Navigatørfelag
som mandatar for
Ingemann Krabenhøft, 240 Skopun
mod
Arbeðsloysisskipanin
Smyrilsvegur 20
100 Tórshavn

Fremlagt i Østre
Landsrets 5. afd.

den - 7 JUNI 2002

afsagt følgende

D O M:

Under denne sag, der er anlagt den 11. februar 2000, har sagsøgeren, Føroya Skipara- og Navigatørfelag som mandatar for Ingemann Krabenhøft, påstået sagsøgte, Arbeðsloysisskipanin, dømt til at anerkende, at sagsøgeren er berettiget til arbejdsløshedsunderstøttelse i perioden fra den 15. november 1998 til 28. februar 1999. Sagsøgeren har i den forbindelse gjort gældende, at sagsøgeren både i henhold til loven og bekendtgørelsen opfylder betingelserne for arbejdsløshedsunderstøttelse, idet han i perioden var både arbejdsløs og disponibel på arbejdsmarkedet.

Sagsøgte har påstået frifindelse og har i den forbindelse gjort gældende, at sagsøgeren ikke var arbejdsløs efter loven og heller ikke var disponibel, da han ikke havde afsluttet sin tilknytning til arbejdsgiveren.

Af sagens bilag fremgår det blandt andet:

- 2 -

I bemærkninger til det oprindelige lovforslag fra 1991 om arbejdsløshedsforsikring og arbejdsanvisning fremgår det blandt andet:

- "Tað er Landsstýrisins meting, at henda skipan:
- er í samsvar við altjóða krøv til arbeiðsloysistrygging.
 - veitir teimum borgarum, ið gerast arbeiðsleysir, eftir umstøðunum bestu møguligu trygging uttan tó samstundis at virka sum ein minstulønarskipan.

...

Viðmerkingar til tær einstøku greinirnar:

Til § 1, stk. 1:
Sambært hesum stk. verður skotið upp, at allir løntakarar, fiskimenn og útróðrarmenn í Føroyum hava skyldu til at vera limir í arbeiðsloysistryggingini.

...

Til § 12, stk. 1:
Til tess at fáa arbeiðsloysistrygging útgoldna krevst vátan frá arbeiðsgevaranum um, at tryggingartakarin er sagdur úr starvi og vátan frá arbeiðsávísingini um, at hon einki skikkað starv hevur at ávísa. Ein avgerandi treyt fyri at fáa arbeiðsloysistrygging útgoldna er, at tryggingartakarin er tøkur á arbeiðsmarknaðinum. Ein tryggingartakari er ikki tøkur, um hann t.d.

- er sjúkur.
- er í barnesburðarfarloyvi.
- er raktur av verkfalli ella verkbanni.
- er í varðhaldi.
- er undir útbúgving.

noktar at taka ímóti arbeiði, ið ávísingin visir honum á, uttan haldgóða grund heldur uppat við arbeiði sínum ella verður uppsagdur av grundum, ið kunnu roknaast honum sjálvum.

..."

I bemærkningerne til loven om arbejdsløshedsforsikring fra 1997 er blandt andet anført:

"...

Nevndin kom til ta niðurstøðu, at dentur skuldi leggjast á at fáa ein skipan ið:

- veitir taimum borgarum, ið gerast arbeiðsleysir, best møguligu trygging uttan tó samstundis at virka sum ein minstulønarskipan.
- er lætt hjá borgarunum at skilja og lætt at umsita.
- verður evnað soleiðis, at tað altíð skal loysa seg at arbeiða, um nakað arbeiði er at fáa, heldur enn at ganga arbeiðsleysur.
- er í samstarvi við altjóða krøv til arbeiðsloysistrygg-

- 3 -

ingar.

Galdandi lóggáva

Galdandi lóggáva um arbeiðsloysistrygging og arbeiðsávísing. L1 nr. 17 frá 10. mars 1992 við seinni broytingum, hevur í høvuðsheitinum við sær at:

- Skipanin er tvungin fyri so at siga allar løntakarar millum 16 og 67 ár.
- Sjálvstøugt vinnurekandi kunnu, um tey vilja, gerðast limir.

...

Viðv. § 15

Umframt at ein persónur skal lúka treytirnar, ið eru: at vera arbeiðsleysur og mótvegis Arbeiðsloysisskipanini prógva, at so er, at vera tøkur á arbeiðsmarknaðinum, hava fyllt 16 ár, men ikki 67 ár, hava bústað í Føroyum, fyri at fáa arbeiðsloysisstuðul útgoldin, skal viðkomandi eisini lúka treytirnar at vera arbeiðsførur.

Ein persónur er ikki tøkur, um hann/hon til dømis er sjúkur, er í barnburðarfarloyvi, er raktur av verkfalli ella verkbanni, er í varðhaldi, er undir útbúgving, noktar at taka ímóti arbeiði, ið ávísingin ávísir honum/henni, uttan haldgóða grund heldur uppat við arbeiði sínum ella verður uppsagdur av orsökum, ið kunnu roknast at hann/hon sjálv/ur er orsök til.

..."

Af bekendtgørelse udstedt i henhold til Løftingsløg nr. 113 fra 13. juni 1997 um arbeiðsloysistrygging og arbeiðsávísing, fremgår det bl.a.:

"... arbeiðsleysur er tann, sum umframt einki arbeiði hevur ..."

Den 1. august 1998 fremsendte rederiet til sagsøgeren en skrivelse, hvori det fremgår:

"Uppsøgn vegna ístandgerð av "Nornagesti"

Vegna tað at bátarnir skulu ístandgerðast, verða vit við hesum noydd at siga teg úr starvi frá ca. fyrru helvt av nov. 98 til eina ferð í januar 1999".

Ved skrivelse af 22. december 1998 fik sagsøgeren afslag på ansøgning om arbejdsløshedsunderstøttelse. Det fremgår af afgørelse blandt andet:

"...

Arbeiðsloysisskipanin hevur viðgjørt umsóknina og uppsøgn tygara frá P/F Nornagestur. Mett verður, at tann uppsøgnin, sum er til skjals, ikki váttar, at tygum eru ar-

- 4 -

beiðsleysur. Sambært fyriliggjandi uppsøgnini, eru tygum heldur ikki at meta sum tøkur, av tí at henda tilskilar, at tygum skulu avstað longu í januar 1999. Hetta hevur við sær, at tygum ikki verða settur at lúka treytirnar í omanfyri endurgivnu § 14, stk. 1, og hava tygum tí ikki rætt til útgjald av arbeiðsloysisstuðli, í tíðarskeiðnum báturin verður í standgjørdur.

..."

Den 8. januar 1999 kærede Føroya Skipara- og Navigatørfelag Arbeiðsloysisskipanins afgørelse til Kærnevndin fyri Arbeiðsloysisskipanina.

Rederiet besvarede ved skrivelse af 8. januar 1999 Arbeiðsloysisskipanins henvendelse. Det fremgår af skrivelsen:

"Viðvíkjandi brævi frá 13.11.1998 við avritum av uppsagn-um hjá manningini á "Columbus" og "Nornagesti".

Eg havi mistikið meg við orðingini í brávinum, og meini ikki í brávinum at mennirnir eru uppsagdir, men at brávið er ein vátan um, at vit einki arbeiði hava til teir í tíðarskeiðinum meðan bátarnir eru til umvalingar."

Den 3. januar 2000 meddelte Kærnevndin fyri Arbeiðsloysisskipanina stadfestelsen af Arbeiðsloysisskipanins afgørelse af 22. december 1998. Det fremgår blandt andet af afgørelsen:

"..."

Kærnevndin skal viðmerkja, at uttan mun til um viðkomandi í tíðarskeiðinum, tá báturin er til umvalingar, annars mátti lokið treytirnar fyri at verða roknaður sum "arbeiðsleysur", síggjast treytirnar fyri at vera "tøkur á arbeiðsmarknaðinum" soleiðis sum hesar nærri eru útgreinaðar í kunngerð um útgjald av arbeiðsloysisstuðli, herundir serliga viðvíkjandi treytini um seinast dagin eftir at kunna átaka sær annað ávíst arbeiðið, ikki at vera loknar.

Sagt verður frá, at kærnevndin á fundi tann 25. november 1999 við tilvísing til omanfyrirstandandi hevur samtykt at staðfesta avgerðina hjá Arbeiðsloysisskipanini."

Der er afgivet forklaring af sagsøgeren Ingemann Krabenhøft og direktør hos sagsøgte, Elisabeth Gaardbo,

Ingemann Krabenhøft har forklaret, at han er navigatøruddannet. Han har sejlet siden 1956. Han fik hyre på det nuværende skib den 26. juni 1998 og sejlede indtil 4. november 1998. Skibet skulle repareret. Han var både styrmand og matros. Han har tidligere været ombord på andre skibe. På et tidspunkt

- 6 -

tidligere arbejdsgiver. Tilknytningen til den tidligere arbejdsgiver skal være overstået, da man ikke kan være disponibel for andre, da man stadigvæk er tilknyttet den tidligere arbejdsgiver. I loven om arbejdsløshedsforsikring § 20 er der lavet en særregel omkring filetfabrikker, hvor man i de perioder, hvor der ikke er arbejde, kan give arbejdsløshedsunderstøttelse, uanset at tilknytning til arbejdsgiveren ikke er overstået. Denne særregel har betydet, at man fra sagsøgtens side, fortolker det at være arbejdsløs og disponibel på arbejdsmarkedet indskrænkende. For at få understøttelse skal man have en opsigelse fra arbejdsgiveren. Sagsøgeren har ikke været fuldt disponibel på arbejdsmarkedet, når han skulle møde på skibet to måneder efter. Der lægges dermed også vægt på en tidsmæssig vurdering, når sagsøgte træffer en afgørelse. Hvis man er opsagt og får at vide, at man kan starte igen om f. eks. 8 måneder, og der foreligger en ren opsigelse, vil det måske være muligt at få understøttelse. Sagsøgte kan ikke acceptere en to måneders arbejdsløshedsperiode som tilstrækkelig til at opfylde lovens betingelser, idet man ikke føler, at man kan tilbyde arbejdsledige til arbejdsgivere for en så kort periode. Hun har ikke selv haft noget med denne sag at gøre. Hun har dannet sig et indtryk af sagens forløb ud fra journalen. Hun kan bekræfte, at sagsøgeren har skrevet under på, at han var disponibel.

Sagsøgeren har til støtte for påstanden gjort gældende, at sagsøgeren både i henhold til loven og bekendtgørelsen opfylder betingelserne for arbejdsløshedsunderstøttelse. Sagsøgeren har både været arbejdsløs og disponibel på arbejdsmarkedet i den omhandlede periode. Loven definerer ikke, hvornår man er arbejdsløs. For at få understøttelse skal man være disponibel på arbejdsmarkedet og man skal være arbejdsløs. Arbejdsløs er man, når man ikke har noget arbejde. Der er ikke holdepunkter i loven for at opstille kriterier for på hvilken måde man er opsagt og hvor længe. Det afgørende må være, at man er disponibel på arbejdsmarkedet og uden arbejde. Sagsøgeren har indleveret "ALS Kort" og har forsøgt at få arbejde. Han kunne påbegynde et arbejde dagen efter, det var anvist. Det er sagsøgte, der har bevisbyrden for, han ikke kunne dette. Loven taler ikke om en tidsmæssig begrænsning eller en klar opsigelse. Disponibel er man, når man kan på-

- 7 -

tage sig et anvist arbejde. Det er sagsøgte, der har bevisbyrden for, at begreberne arbejdsløs og disponibel skal fortolkes indskrænkende. Sagsøgte har ikke bevist, at det har været lovens hensigt. Sagsøgeren blev opsagt rettidigt den 1. august 1998 og skulle fratræde medio november 1998. Det var usikkert, hvornår han kunne påbegynde sit arbejde igen. Sagsøgeren gik arbejdsløs i 2 ½ måned, og han var disponibel på arbejdsmarkedet. Han har derfor ret til arbejdsløshedsunderstøttelse. Det er ikke sagsøgte, der kan bestemme, hvornår man er disponibel, og sagsøgtas praksis har ikke støtte i loven. Sagsøgeren kunne møde på arbejde, han fik ingen løn i den omhandlede periode. Det er ikke sagsøgtas arbejde at sortere og vurdere, hvad de kan være bekendt overfor andre arbejdsgivere. Det må derfor lægges til grund, at loven ikke nærmere beskriver begrebet arbejdsløs, og at man er arbejdsløs, når man ikke har lønnet arbejde. Formuleringen af en opsigelsesskrivelse skal ikke være afgørende, og sagsøgte har ikke hjemmel til at bruge sådanne kriterier.

Sagsøgte har til støtte for sin frifindelsespåstand gjort gældende, at sagsøgeren ikke var arbejdsløs efter lovens bogstav og heller ikke var disponibel på arbejdsmarkedet, da han ikke havde afsluttet sin tilknytning til arbejdsgiveren. Sagsøgeren er fisker med skiftende arbejdstider. Han har derfor ikke noget arbejde fordi fiskebåden var til reparation i 2 måneder. Der foreligger ikke en reel opsigelse, og dermed var sagsøgeren ikke arbejdsløs. Arbejdsløs er man, når tilknytningen til arbejdsgiveren er holdt op. Arbejdsløshedsforsikringen dækker ikke sæson arbejdsløshed, idet man fra lovgiver side ikke har ønsket en mindstelønsordning, hvor arbejdsløshedsforsikringen supplerer op, når arbejdsgiveren ikke betaler. Loven om arbejdsløshedsforsikring § 20 vedrører specialregel angående filetfabrikker. Denne særregel var ikke nødvendig, hvis lovgiveren accepterede sagsøgerens definition. Lovgiveren har derimod ikke ønsket en mindstelønsordning. I følge loven skal man være disponibel som arbejdskraft, men en person, som kun er disponibel i en kort periode, kan ikke anses for at være disponibel på arbejdsmarkedet, da ingen arbejdsgivere vil ansætte vedkommende. Sagsøgte har konkret vurderet, at to måneder ikke er nok til at være disponibel. Sagsøgeren skulle med samme trawler to måneder efter, og

- 8 -

derfor har han ikke været disponibel på arbejdsmarkedet.

Retten udtaler:

Efter det oplyste lægges det til grund, at sagsøgeren i tidsrummet fra den 15. november 1998 til den 28. februar 1999 ikke arbejdede for rederiet og derfor var uden lønindkomst i denne periode. Han forsøgte at få et andet arbejde, og tilmeldte sig som arbejdsløs hos sagsøgte.

Ifølge bekendtgørelse til lagtingslov nr. 113 fra 13. juni 1997 om arbejdsløshedsunderstøttelse og arbejdsanvisning § 2 fremgår det, at man er arbejdsløs, når man ikke har noget arbejde. Der findes ikke i loven eller bemærkninger hertil umiddelbart at være støtte for den fortolkning af arbejdsløshedskriteriet, som sagsøgte har praktiseret. Det må lægges til grund, at sagsøgeren har været disponibel på arbejdsmarkedet og har kunnet påtage sig et anvist arbejde. Der findes ikke i loven eller i forarbejderne hertil grundlag for at opstille en tidsmæssig begrænsning til begrebet disponibel på arbejdsmarkedet. Det må derfor lægges til grund, at man er disponibel, når man kan påtage sig et anvist arbejde. Den omstændighed, at der i lovens § 20 er lavet en særregel om fiskeindustrien, og at det af bemærkningerne fremgår, at man fra lovgivers side ikke har ønsket en mindstelønsordning, findes ikke uden nærmere retningslinier at kunne føre til et andet resultat. Som følge heraf, og da det i den forbindelse findes uden betydning, hvorledes rederiet har formuleret sig i skrivelserne af henholdsvis 1. august 1998 og 8. januar 1999, tages sagsøgerens anerkendelsespåstand til følge.

T H I K E N D E S F O R R E T :

Sagsøgte, Arbejdsløsskipanin, bør anerkende, at sagsøgeren, Føroya Skipara- og Navigatorøfelag som mandatar for Inge-mann Krabenhøft, har krav på arbejdsløshedsunderstøttelse i perioden fra den 15. november 1998 til den 28. februar 1999.

Sagsøgte betaler inden 14 dage til sagsøgeren sagens omkostninger med 9.230,00 kr.

- 9 -

Niels Tang Christensen

/tt.

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Retten på Færøerne, den 20. marts 2001.

Eileen Vang, kontorfuldmægtig